

عنوان مقاله:

تحلیل ساختواری ابداعات واژگانی در آنگاه پس از تندر اخوان ثالث

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات زبان و گویش های غرب ایران، دوره 2، شماره 7 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

غلامرضا دین محمدی - گروه زبانشناسی دانشگاه تهران

حکیمه فنودی - دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

برای بررسی ابداعات واژگانی در کتاب شعر آنگاه پس از تندر اثر اخوان ثالث، ابتدا 116 واژه هنجارگریز از اثر مذکور جمع‌آوری شد و در پیکره رایانه‌ای گروه فرهنگ‌نویسی فرهنگستان زبان و ادب فارسی مورد جستجو قرار گرفت و معلوم شد که از میان 116 واژه مذکور تعداد 57 واژه (49/14%) در آثار نویسندگان دیگر هم به کار رفته‌اند. نتیجه‌گیری شد که تعداد 59 واژه (50/86%) به اغلب احتمال بر ساخته اخوان ثالث و واژه نو محسوب می‌شوند. درباره این سؤال که هنجارگریزی واژگانی در اشعار اخوان ثالث به چه میزان با تعمیم قواعد زبان و به چه میزان با نقض قواعد زبان صورت گرفته، در این مقاله نشان داده می‌شود که هنجارگریزی واژگانی در اکثر موارد (74/1%) با تعمیم قواعد و در 25/9% موارد با نقض قواعد زبان صورت گرفته است. درباره این سؤال که کدام فرایند صرفی در هر یک از موارد تعمیم یا نقض قواعد زبان بیشتر دخیل است، نشان داده می‌شود که در مورد تعمیم قواعد بیشتر از همه از اشتقاق (48/5%) برای ساختن واژه‌های هنجارگریز استفاده شده است. سرانجام درباره این سؤال که کدام محدودیت بیش از همه نقض شده است، نشان داده می‌شود که محدودیت نحوی (75/5%) بیشتر از سایر محدودیت‌ها نقض شده است. هدف از این بررسی و پاسخ به سؤال‌های بالا این است که امکانات بالقوه زبان فارسی در حوزه واژه‌سازی شناخته شوند و راه‌گشای معادل‌یابی در ترجمه ادبی باشند. همچنین هنجارگریزی واژگانی می‌تواند به عنوان یکی از ابزارهای شعرآفرینی در اشعار اخوان ثالث جنبه‌ای از ویژگی‌های سبکی سروده‌های وی را مشخص کند.

کلمات کلیدی:

هنجارگریزی واژگانی، محدودیت‌های واژه‌سازی، سبک ادبی، واژه‌های نو، واژه‌سازی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1161331>

